

Årsanalys 2009

Nämndens uppdrag

IFO ansvarar för förebyggande och uppsökande arbete samt tidiga sociala insatser. I ansvarsområdet ingår utredningar, vård och behandling enligt SoL, LVU (lagen om vård av unga) och LVM (lagen om vård av missbrukare) samt familjerätt. Verksamheten ansvarar för att personer med psykiska funktionshinder får stöd och hjälp att klara det vardagliga livet när det gäller boende och sysselsättning. Handläggning av ansökningar och tillsyn enligt alkohollagen och tillsyn enligt tobakslagen tillhör även IFO:s ansvarsområde. Familjerådgivningen erbjuder möjligheter att samtala om relationer i par- och familjeförhållanden.

Viktiga händelser/förändringar

- Beroendeenheten och Trelleborgs psykiatri startade en gemensam mottagning för medicinsk behandling av personer med heroinmissbruk. Verksamheten har personal från både Region Skåne och Beroendeenheten. Totalt under året har 19 personer blivit inskrivna i behandlingen. Arbetet bedrivs i gemensamma lokaler på Östergatan 65.
- Under hösten fick tre klienter möjlighet att flytta in i beroendeenhetens nyöppnade kollektivlägenhet. Lägenheten har plats för fyra personer. Syftet med kollektivlägenheten är bl.a. att möjliggöra ett bredare stöd till klienter efter behandling och minska antalet dygn på institution.
- Beroendeenheten och Region Skånes psykiatrienhet gick tillsammans med ytterligare 10 skånska kommuner in i ett närmare samarbete med Kommunförbundet Skåne och Regions Skånes projekt Sikta. Sikta är ett projekt som syftar till att implementera de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård. En lokal styrgrupp samt samordnare från psykiatrien och kommunen har tillsammans med Sikta träffats under året för att lägga upp arbetet.
- Jollens renovering och utökning förbättrade möjligheterna till meningsfull sysselsättning för psykiskt funktionshindrade. Fler platser finns tillgängliga på Jollen och möjligheten till mer individuellt utformade arbetsuppgifter har ökat.
- Ett ramavtal och nya riktlinjer för vårdplaneringar mellan Enheten för Psykiskt funktionshindrade och Region Skåne har arbetats fram och undertecknats. Detta håller nu på att implementeras tillsammans med Region Skåne och kommunerna i Svedala och Vellinge.

- Personal och brukare på Jollen deltar i ett årslångt interventionsprojekt "Meningsfull daglig sysselsättning" som leds av professor Mona Eklund vid Lunds Universitet. Projektet är ett resultat av rapporter från Nationell Psykiatrisamordning och Socialstyrelsen där man poängterar brister i tillgång till meningsfull sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder.
- En lokal brotts- och drogförebyggande samverkansform startades tillsammans med ungdomsenheten, skolan och polisen (USSP). Det övergripande målet är att förhindra och minimera ungdomars brottslighet, drogbruk och annat riskbeteende. USSP:s styrgrupp består av polischef, skolans resurschef, ungdomsenhetens enhetschef samt tf socialchef. Lokala USSP-grupper med representanter från alla fyra verksamheterna har till uppdrag att uppnå de mål som tillskapats av styrgruppen. Skolan, Ungdomsenheten och Socialtjänsten samfinansierar en samordnartjänst på 25%. Samordnarens uppgift är bland annat att kartlägga behovsområden till styrgruppen och leda arbetet i de lokala USSP-grupperna.
- Mansmottagningen genomförde en konferens om mäns våld mot kvinnor. Rubriken var "Män behöver hjälp att sluta slå". Kvinnofridskonferensen hade 165 deltagare från flertalet av de skånska kommunerna samt dess samverkanspartners som polis och sjukvård.
- IFO ingår tillsammans med Lunds universitet och ett privat vårdföretag i ett pilotprojekt där målet är att stärka familjehemmen i sina uppdrag. I projektet arbetar man inledningsvis med att få en bild av familjehemmets styrkor och svagheter. Målet är att familjehemmen ska kunna möta barnets problematik och förhindra att familjehemmen avsäger sig uppdrag.
- Verksamheten har under året beviljats ytterligare medel av Socialstyrelsen för det vråkningsförebyggande arbetet med "Eget kontrakt – tryggt boende".
- Nämnden har under året avsatt medel motsvarande två (2) tjänster för att arbeta riktat med unga försörjningsstödstagare. Arbetet har resulterat i att 43 unga blivit självförsörjande genom arbete och 12 unga påbörjat studier med CSN-finansiering.
- Delegationen för felaktigt utbetalt bistånd kom under året med sin slutrapport som visade på att ca 17 procent av allt ekonomiskt bistånd i Sverige är felaktigt utbetalt. För att utveckla metoder att förebygga bidragsbrott och för att säkerställa att rätt individ får rätt utbetalning vid rätt tillfälle har verksamheten under året tillsatt en särskild utredartjänst. Tjänsten är en projektjänst under två (2) år.
- Nämnden har, genom försörjningsstödet, delfinansierat det kommunövergripande avropsavtalet med det sociala företaget LagOm tjänst. Delfinansieringen har möjliggjort att LagOm tjänst anställt personer som tidigare uppburit försörjningsstöd.

Organisatoriska förändringar/förändringar i nämndens uppdrag

Under året har det skett en verksamhetsöversyn som resulterat i ökad specialisering/effektivisering av både utredningsarbete samt behandlingsarbete gällande arbetet med barn och familj.

Förändringarna innebar att all myndighetsutövning i form av utredningsarbete och omprövningar flyttades från Råd- och Stödenheten till två åldersuppdelade utredningsenheter. Åldersuppdelningen för de två utredningsenheterna är 0-12 år samt 13-18 år (LVU 20 år).

Råd och Stöds arbete inriktades på förebyggande och behandlande insatser.

Förändringarna innebar att chefsuppdragen blev bättre anpassade i förhållande till personalansvar och ansvarområde. De organisatoriska förändringarna har upplevts som positiva i personalgruppen.

Statliga reformer och andra myndigheters beslut som påverkat

Stöd till anhöriga som vårdar och stödjer närstående. Detta innebar att kommunen från och med juli 2009 skulle erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående. I målgruppen ingår psykiskt funktionshindrade.

Förändringar i lagen om Allmän Försäkring (AFL) som innebär färre antal dagar med rätt till sjukpenning och begränsningar i rätten till sjukersättning kan komma att påverka kostnaderna för nämnden.

Arbetet med den nya vårdformen "Tvång i öppenvård" tog form. Målet är att underlätta utslussen för personer som har omhändertagits med tvång inom den slutna psykvården. Vårdformen kräver samarbete mellan landsting och kommun. Trelleborgs kommun har i samverkan med kommunerna i Svedala och Vellinge inventerat antal, behov och nuvarande resurser. Ett samarbete med Psykiatriska kliniken och Rättspsykiatriska kliniken har etablerats runt den nya målgruppen.

Länsstyrelsen gjorde under våren tillsyn på Enheten för psykiskt funktionshindrade. Vid återrapporteringen framfördes kritik mot att Trelleborgs kommun inte tillhandahåller boendestöd på kvällar och helger.

Normbeloppet för försörjningsstöd fastställs nationellt och höjs årligen i enlighet med KPI. Höjda faktiska kostnader för boende, el, mediciner och tandvård påverkar direkt budgeten inom nämnden.

De reella kostnadsökningarna i form av avgifter och löner för HVB och familjehem ökade med 3 %. Kostnaden fastställs bland annat av SiS (Statens institutionsstyrelse) samt SKL (Sveriges Kommuner och Landsting). Då kostnaderna för familjehem och HVB utgör en stor del av IFO:s budget var detta en stor årlig kostnadsökning för IFO. Denna icke volymrelaterade kostnadsökning uppgick 2009 till drygt 1 000 tkr.

Befolkningsförändringar och andra volymförändringar

Kostnaden för försörjningsstöd har under året legat på en fortsatt hög nivå och ökade under årets tre första kvartal med 13 % i Trelleborgs kommun, med 19 % i riket och med 20 % i länet. Vid en analys av utbetalningarna framgår att i snitt 37 fler hushåll per månad var berättigade bistånd jämfört med föregående år. Vidare visar analysen att kostnaden per hushåll och månad ökat med ca 215 kronor under året. Ökningen går i stort att härleda till faktiska kostnadsökningar (hyra, el, läkemedel m m). Andelen unga hushåll har under året ökat i högre takt än övriga.

Antalet inkomna ärenden gällande barn som far illa har ökat. Under 2009 inkom 450 anmälningar vilket kan sättas i relation till 2008 då det gjordes 351 anmälningar. Trots en ökning av inkomna ärenden skedde ingen större förändring gällande antalet öppnade utredningar.

Det skedde ingen ökning gällande antalet barn som var i behov av placering på institution. Antalet barn som var i behov av familjehemsplacering ökade från 41 till 49. Under 2009 skedde en ökning av barn som var i behov av placering i så kallade förstärkta familjehem. De barn som varit placerade i förstärkta familjehem är barn med mycket stora vårdbehov. Familjehemmen kompletteras oftast med verksamhetens egna öppna insatser.

Pengar från budgeten för HVB avsattes i början av 2009 till två tjänster som skulle arbeta hemma hos familjer. Målet var att erbjuda barn och föräldrar bistånd i det egna hemmet i stället för att skilja barn och föräldrar åt. Framgången i arbetet märks tydligt i statistiken gällande jourhemsplaceringarna. 2008 var 24 barn placerade i jourhem och under 2009 sjönk siffran till 16. Tjänsterna har även haft som resultat att nämnden kunnat undvika placeringar i familjehem.

Under 2009 märktes en tydlig ökning gällande behovet av tidiga och förebyggande insatser för barn och familjer. Det skedde bl.a. en stor ökning av antalet män som var i behov av stöd på Mansmottagningen samt kvinnor och barn som var i behov av skyddat boende på Kvinnofridshuset. IFO-nämndens öppna insatser användes fullt ut under året.

När det gäller vuxna missbrukare är antalet ärenden och öppnade utredningar i linje med tidigare år. Andelen med tungt narkotikamissbruk ligger på samma nivå som 2009, andelen med tungt alkoholmissbruk är något fler än 2008. Öppenvårdens patientantal minskade något 2009.

När det gäller målgruppen med psykiska funktionshinder har antalet ärenden som är i behov av boendestöd ökat med 14 personer. Ingen ny placering har skett under året.

Måluppfyllelse

- *Följande mål skall mäta hur verksamhetens målgrupper upplever bemötandet vid kontakten med socialtjänsten. Minst:*
  - 90% skall uppleva att personalen är engagerad och lyssnar på dem
  - 90% skall uppleva att de fått möjlighet att påverka
  - 90% skall uppleva att de blir bemötta på ett respektfullt sätt
  - 90% skall uppleva att informationen varit bra

Klienterna har fått fylla i en blankett om hur de upplevt kontakten med socialtjänsten utifrån kriterierna: *bemötande, öppenhet, påverkansmöjligheter* och *information*.

Det har dock varit svårigheter att få in svar på utskickade blanketter. Alla enheterna har använt blanketterna.

Utifrån svaren på enkäten är målet uppnått. Svaren kring påverkan är något lägre men uppnår målet.

I de fall där det framförts kritik och personen i fråga vill bli kontaktad tar alltid enhetschefen en kontakt för diskussion om den framförda kritiken.

Målet bedöms vara uppfyllt.

- *Den som är i behov av det skall erhålla tak över huvudet inom 24 timmar. Uppföljning av tillfälligt boende sker i samband med tertiäl. Vid dessa tillfällen redovisas kostnad, antal personer, genomströmning och antal nätter*

Två socialsekreterare på Arbeta och Försörjning arbetar med inriktning på boendefrågor. Målet med tjänsterna är att förebygga avhysningar och bostadslöshet. Medarbetare från samtliga enheter inom Individ- och familjeomsorgen fungerar som referensgrupp till boendesekreterarna och arbetar förvaltningsövergripande för att undvika avhysningar och bostadslöshet.

Ripagatans verksamhet har som syfte att erbjuda ett lågtröskelboende för personer med ett aktivt missbruk och en låg eller ingen förankring på boendemarknaden. De boende ges samtidigt möjlighet att bryta den från samhället isolerade vardag som de befinner sig i samt öka deras motivation till långsiktig förändring. Verksamheten har även en öppen verksamhet för hemlösa i kommunen. Ripagatan har 15 lägenheter och beläggningen under 2009 har varit 98,9 %.

Inom Ripagatans verksamhetsområde erbjuds även ett drogfritt stödboende. Arbetet sker i samarbete med Trelleborgshem. IFO-nämnden tecknar andrahandskontrakt med Trelleborgshem och vid skötsamhet övergår kontrakten till den enskilde. Denna verksamhet ska möjliggöra för hemlösa personer som har genomgått behandling att undvika bostadslöshet när de återvänder till Trelleborg. Biståndet används även som utsluss då Ripagatans klienter uppnår nykterhet. Under 2009 har 13 personer erhållit lägenhet. Av dessa har fem tecknat förstahandskontrakt med Trelleborgshem.

För att ge våldsutsatta kvinnor och deras barn skydd och boende erbjuds plats på Kvinnofridshuset. Under 2009 har 31 kvinnor och 38 barn varit placerade i socialtjänstens Kvinnofridsboende. Under 2008 var 24 kvinnor och 21 barn placerade i skyddat boende.

Målet bedöms vara uppfyllt.

- *Genom ny samverkansform inom IFO kommer minst fem placerade (familjehem/HVB) barn till missbrukare flytta hem*

Arbetet har genomförts av en grupp bestående av socialsekreterare från beroendeenheten, familjehemsenheten samt utredningsenheten. Gruppen har skapat ett forum för diskussion och metodutveckling gällande såväl målet i sin helhet som i individärenden. För att identifiera vilka klienter som ligger inom ramen för målet, har gruppen träffat samtliga familjehemssekreterare för genomgång av aktuella ärenden.

En styrgrupp med representanter från nämndens olika enheter samt verksamhetschef och tre enhetschefer har följt arbetet under året.

Tre barn som varit placerade med anledning av förälders/föräldrars beroendeproblematik har flyttat hem till sina föräldrar.

Målet har även inneburit att det skapats ett gemensamt enhetsöverskridande arbetssätt och det finns idag en tidig och gemensam ingång i nya ärenden gällande barn till missbrukare och deras föräldrar. Det sker en gemensam planering och uppföljning som inbegriper hela familjen. Syftet är att förhindra alternativt korta placeringstiden för barnen.

Målet bedöms ej till fullo vara uppfyllt.

- *Samtliga 16-24-åringar som vi får vetskap om att de saknar planering mot självförsörjning skall introduceras till Navigatorcentrum*

Navigatorcentrums verksamhet har presenterats på en IFO-träff och all personal har kunskap om Navigatorcentrums verksamhet.

Det finns ett etablerat samarbete och bra utarbetade kontakter mellan IFO och Navigatorcentrum. Övriga IFO:s verksamhetschef representerar övriga IFO i Navigatorcentrums styrgrupp.

De 16-24 åringar som medarbetarna fått kännedom om och som saknar planering mot självförsörjning har introducerats till Navigatorcentrum

Målet bedöms vara uppfyllt.

- *För att verksamheten bättre skall ta tillvara medarbetarnas kompetens skall en kompetensbank skapas*

Planeringen var att verksamheten skulle påbörja arbetet med en ny plattform för intern kommunikation (MS Sharepoint). Tanken var att denna plattform skulle användas som bas för en framtida kompetensbank där samtliga medarbetares kompetens skall kunna synliggöras. P.g.a. nämndens besparingar samt budgetunderskott implementerades inte MS Sharepoint inom hela IFO. Målet är att detta arbete ska slutföras på socialförvaltningen 2010.

Målet bedöms ej till fullo vara uppfyllt.

Ekonomisk resultatanalys

	Bokslut 2009	Budget 2009	Avvikelse	Bokslut 2008	Bokslut 2007
RESULTATRÄKNING (TKR)					
Verksamhetens intäkter	13 268	11 985	1 283	15 870	21 960
Kostnader	-151 942	-131 719	-20 223	-144 966	-140 089
Avskrivningar	-147	-114	-33	-158	-170
TOTALA KOSTNADER	-152 089	-131 833	-20 256	-145 124	-140 259
NETTOKOSTNAD	-138 821	-119 848	-18 973	-129 254	-118 299
Kommunbidrag	119 857	119 857	0	118 276	115 712
Finansiella kostnader (internränta)	-11	-9	-2	-15	-11
RESULTAT	-18 975	0	-18 975	-10 993	-2 598

Verksamheten visar på ett underskott för 2009 på 18 975 tkr. Den negativa avvikelsen på kostnadssidan är att hänföra till fortsatt höga kostnader inom HVB, familjehemsplaceringar samt försörjningsstöd. 11 696 tkr utav dessa utgörs av försörjningsstödet. Även betalningsansvar psykiatri och kostnader för kontaktperson och kontaktfamilj visar på ett negativt resultat för året. Antalet placeringar inom betalningsansvar psykiatri har dock minskat från 15 placeringar i början av 2009 till 14 under andra halvan av året. Vad som är gemensamt för alla dessa verksamheter är att de är svåra att prognostisera. Ett enskilt ärende vid en placering är även förenat med mycket höga kostnader. Som exempel kan nämnas att en institutionsplacerad missbrukare kostar ca 540 tkr/år, ett placerat barn 1 440 tkr/år och en placering på förstärkt familjehem ca 365 tkr/år.

Den positiva avvikelsen på intäktssidan beror på ej budgeterade projektmedel samt högre intäkter för momskompensation än budgeterat. Dessutom insåg IFO:s ledning i april att kostnaderna för HVB ökar drastiskt under årets första månader och arbetade då fram ett förslag på besparingar. Dessa låg till grund för den handlingsplan om besparingar för 2009 som Kommunfullmäktige tog beslut om 2009-06-15. IFO-nämnden har lyckats genomföra besparingarna och stoppa den negativa ekonomiska utvecklingen.

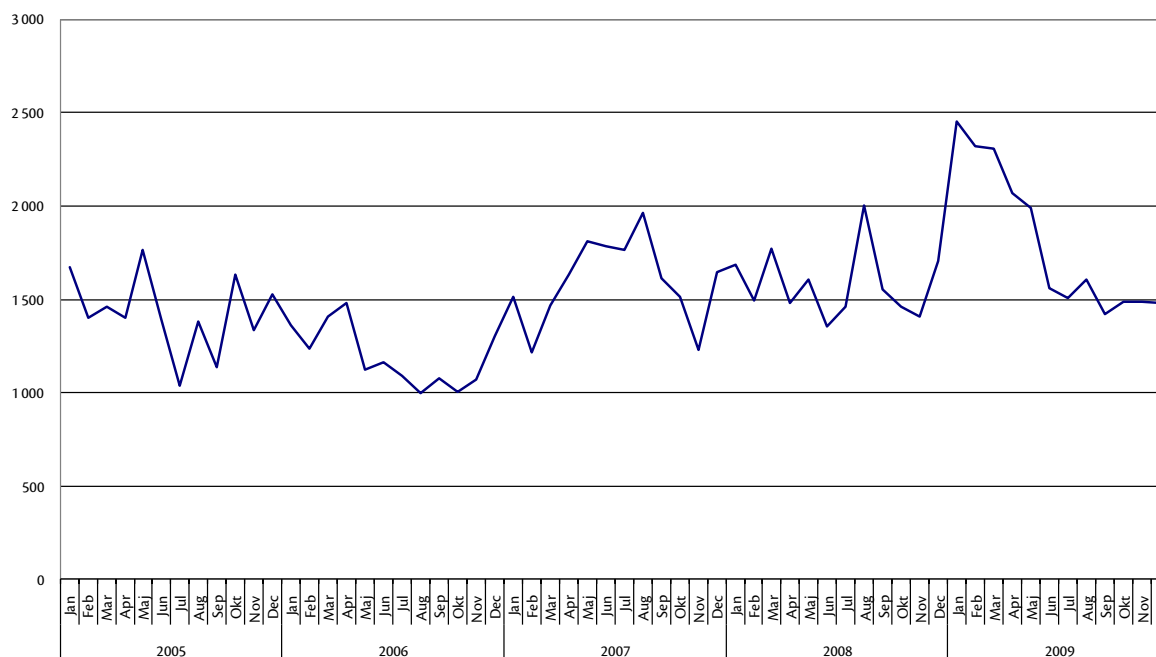
Övriga verksamheter, om vi bortser från de nämnda i första stycket, visar ett positivt resultat. Detta är verksamheter som nämnden kan planera och styra genom ett aktivt budgetarbete. Det finns en ekonomisk medvetenhet på enhetschefsnivå och varje chef följer sin enhets budget med noggrannhet.

HVB

Bruttokostnaderna för hem för vård eller boende, HVB, uppgår till 21 687 tkr att jämföras med budgeterade 15 149 tkr. Kostnaderna för verksamheten uppgick 2008 och 2007 till 19 064 tkr respektive 19 160 tkr. Under året så har antalet placerade individer minskat kraftigt. Från att i januari placerat 35 st. är antalet i december nere i 23 st. Detta har fått som följd att den genomsnittliga månadskostnaden sjunkit från 2 361 tkr under kvartal 1 till 1 484 tkr kvartal 4.

Utveckling HvB 2005-2009 (tkr)

Placeringskostnaderna för beroendeenheten var anmärkningsvärt höga under årets första månader. Anledningen var en stor ökning av antalet ansökningar om behandling som inkom under 2008 års sista månader. Vad som dock kan konstateras är att kostnaderna minskat under året. Räknat på halvår (juni-november) är utfallet i balans med budget. Beroendeenheten har arbetat aktivt med att finna alternativ till externa placeringar på institution. Skälen till kostnadsminskningar kan vara flera men utesluter dock förändring i ärendemängden. Antalet ärenden och öppnade utredningar ligger i linje med tidigare år. Att ett långsiktigt förebyggande arbete har utförts av IFO, att LAUB-mottagningen startade, en ökad försiktighet hos handläggarna att placera, en klientgrupp med lägre placeringsbehov kan alla stå som trovärdiga förklaringsmodeller till de minskade kostnaderna men det saknas tillräcklig grund för att fastslå orsaken.

Det har märkts en tydlig ökning av kostnaderna för barn som varit placerade på SiS-institution (Statens institutionsstyrelse) under första tertialperioden. Som exempel kan nämnas att nämnden under 4 månader hade en placering av en pojke med stora vårdbehov till en kostnad av 10.000 kr/dygn.

Det bör också nämnas att under 2007 och 2008 har Trelleborgs kommun varit en av 16 kommuner i Sverige som erhållit rabatt på alla SiS-placeringar (MVG-projektet). Denna rabatt har ej erhållits under 2009. Rabatten uppgick 2008 till 2 244 tkr.

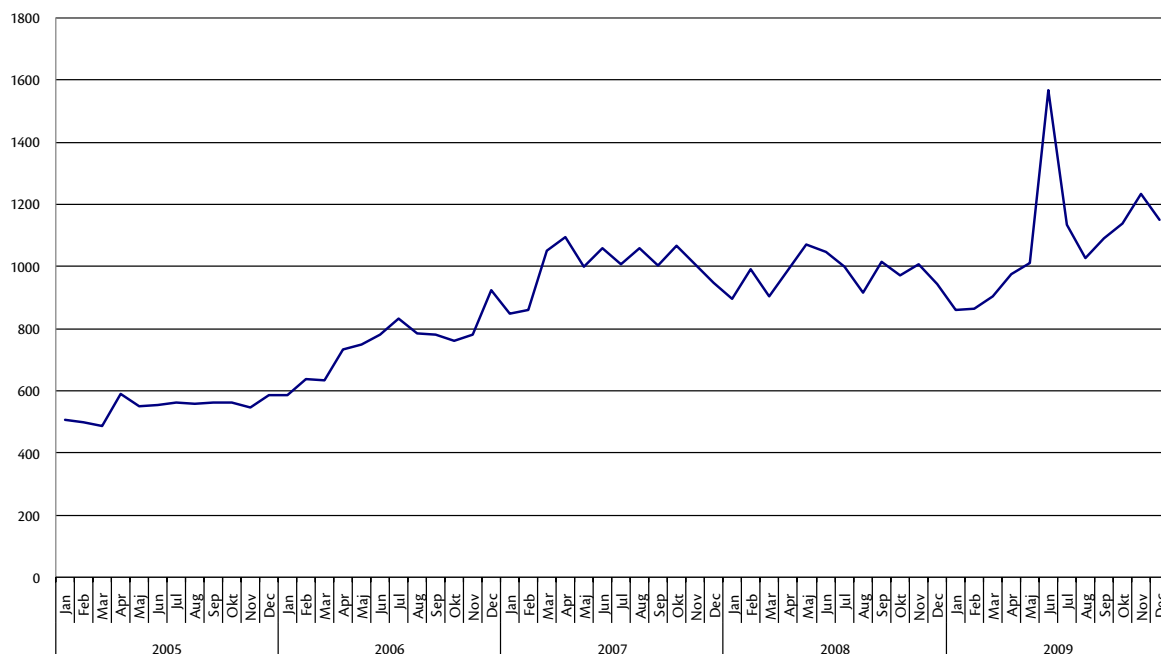
Inom verksamheten för psykiskt funktionshindrade har ingen ny placering skett under 2009 och de personer som varit föremål för tvång i öppenvård har man lyckats ta hand om inom ramen för den ordinarie verksamheten. Anledningen till underskottet på externa placeringar är att de planerade hemflyttningarna, utifrån förändringar i klintens vårdbehov, inte har kunnat genomföras.

Familjehem

När det gäller kostnader för familjehem uppgår dessa till 13 102 tkr 2009. Detta skall jämföras med 11 840 tkr 2008 och 12 006 tkr 2007. Under 2009 placerades fler barn i familjehem än antalet som avslutades. Under 2009 skedde en ökning av barn som var i behov av placering i så kallade förstärkta familjehem. Förstärkta familjehem innebär bl. a att minst en person alltid finns hemma och IFO kompenserar då förlorad arbetsinkomst. Ett barn placerat på förstärkt familjehem kostar ca 365 tkr/år, en motsvarande placering på institution kostar ca 1 440 tkr.

Under början av andra tertialet ökade familjehemsplaceringarna kraftigt jämfört med tidigare månader men sjönk sedan igen. Verksamheten har under året, om det varit möjligt, valt att placera i familjehem istället för på institution. Detta är också en del av förklaringen till varför vi sett en sjunkande trend när det gäller HVB-placeringar. Den genomsnittliga månadskostnaden för utbetalningar till familjehem uppgick kvartal 1 till 877 tkr och kvartal 4 till 1 185 tkr. Tittar vi på helår uppgår denna siffra till 1 083 tkr/månad vilket ska jämföras med 2008 och 2007 då motsvarande siffror var 979 tkr/mån och 1 001 tkr/mån.

Familjehemskostnader 2005-2009

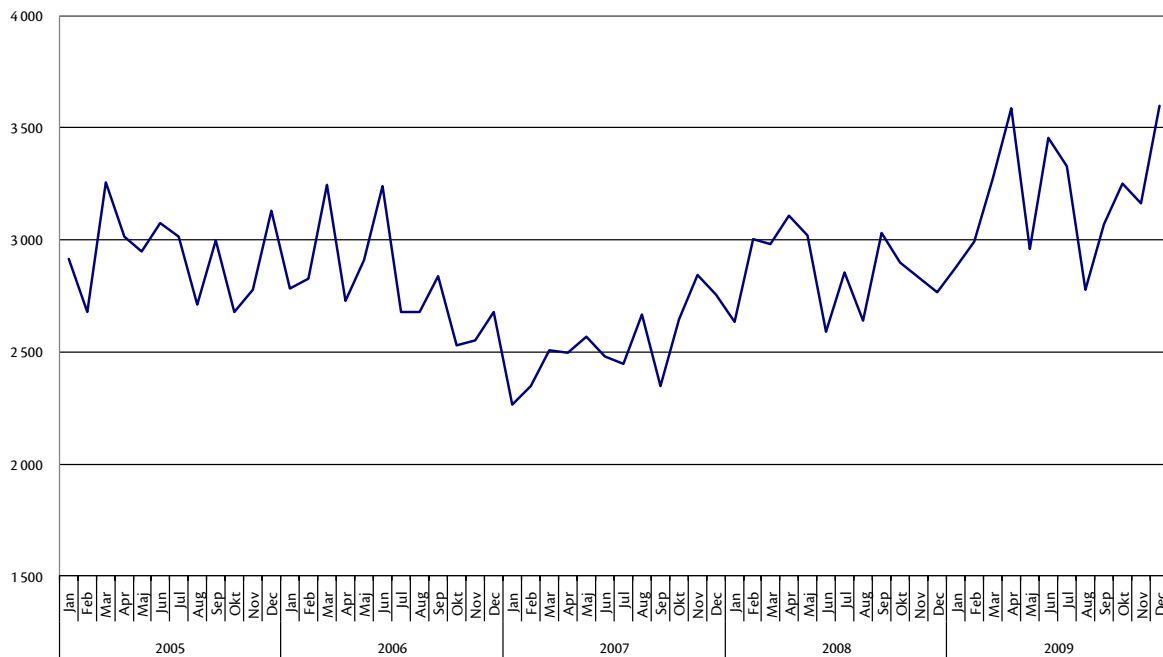
Kontaktperson/Kontaktfamilj

Det ekonomiska utfallet visar på fortsatt höga kostnader för kontaktfamiljer och kontaktpersoner. Anledningen är att kontaktfamiljer tillsammans med intern öppenvård fungerat som avlastare när det uppstått akuta kriser i familjer. Kontaktfamiljerna har en avlastande effekt på familjer som lever under stort tryck. Detta är ofta familjer där stora resurser krävs för att undvika placeringar.

Försörjningsstöd

Precis som i övriga riket har kostnaderna för försörjningsstöd ökat jämfört med föregående år. Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har under 2009 uppgått till 38 378 tkr. För åren 2008 och 2007 uppgick kostnaderna till 34 372 tkr respektive 30 358. I genomsnitt är antalet bidragshushåll 37 st. fler per månad 2009 jämfört med 2008. En stor del av denna ökning ligger i kategorin 1- & 2-personshushåll. Tittar man på antalet bidragshushåll i dec 2009 uppgår dessa till 508 st. Motsvarande period 2008 visade på 465 hushåll.

Utveckling försörjningsstöd 2005-2009

Investeringar

Nämnden får årligen en investeringsram för löpande utgifter för inventarier, mindre ombyggnader och andra åtgärder. Den erhållna ramen har ej använts för 2009. För 2010 föreligger dock planerade investeringar på bland annat ett nytt kollektivboende på Östergården.

Förväntad utveckling

Under 2010 kommer följande statliga reformer och ny lagstiftning påverka IFO:s verksamhet:

- *Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU)*. Utredaren har sett över bestämmelserna till skydd och stöd för barn och unga i socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. I utredningen finns 40 förslag till förändringar eller kompletteringar som bedöms nödvändiga för att anpassa lagstiftningen till den utveckling som har skett i samhället.
- *Missbruksutredningen* skall presenteras för regeringen i slutet av 2010. Utredningen kommer med stor sannolikhet leda till förändringar i lagstiftningen. I utredningsuppdraget ingår även att ta ställning till hur kommunernas och landstingens ansvar för missbruks- och beroendevården ska tydliggöras.
- I betänkandet Föräldrastöd - en vinst för alla, läggs förslag till en långsiktig nationell strategi för generellt föräldrastöd. Lagförslaget innebär en skyldighet för kommunerna att erbjuda *föräldrastödsprogram*. Stödet ska erbjudas alla föräldrar som så önskar, från graviditeten till dess barnen är 18 år.
- *Vistelsebegreppsutredningen* gällande kommunens ansvar för personer som vistas inom kommungränsen. Utredningen föreslår ett förtydligande kring vistelsebegreppet. Det är i dagsläget svårt att avgöra huruvida detta kommer att verka i positiv riktning eller ej för Trelleborgs kommun.

Arbetet med försörjningsstöd är starkt beroende och påverkat av förändringar i omvärlden. Förändringarna i Socialförsäkringssystem och välfärdssystem påverkar direkt kostnaden för nämnden. Likaså påverkar den rådande konjunkturen och det faktum att fler unga lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg i hög grad både kostnadsutveckling, arbetsbelastning och verksamhetsinriktning. Regeringens prognos för arbetslösheten 2010 omsatt till Trelleborg skulle kunna innebära en fördubbling av kostnaderna jämfört med nuläget.

Det är verksamhetens bedömning att aktiva insatser för att minska antalet bidragsberoende är det bästa sättet att långsiktigt stävja kostnadsutvecklingen och motverka marginalisering av stora grupper i samhället. Med hänsyn till det rådande konjunkurläget är det dock inte troligt att de åtgärder som beskrivits avseende försörjningsstödet kortsiktigt kommer att ge mer än marginell eller ingen effekt på utfall av budget

Gällande åtgärder vidtagna 2009 för att minska kostnaderna för HVB och familjehem kan inga garantier ges avseende framtida effekter. Målet är dock att åtgärderna skall minska nämndens kostnader. Det återkommande problemet för IFO:s verksamhet är svårigheten att göra prognoser samt de höga kostnader som en enskild placering innebär.

Socialtjänsten är genom lagstiftningen styrd att verkställa behovet av insatser. Arbetet med de mest utsatta, dvs. de som inte kan klara sin dagliga livsföring utan samhällets stöd, är den del av verksamheten som i mycket ringa utsträckning kan styras med budget. Den enskildes behov skall tillgodoses och styra insatsens art och mängd. Nämndens satsning på tidigt och förebyggande arbete genom öppna insatser förväntas i det längre perspektivet minska behovet av insatser i enlighet med lagstiftningen.

I lågkonjunktur ökar inflödet av ärenden avseende barn som far illa. Framtida konsekvenser av rådande lågkonjunktur kan vi ännu inte bedöma. Det finns dock en uppenbar risk att utanförskapet i form av arbetslöshet kan innebära en ökning av antalet ärende gällande missbruk och bristande föräldraförmåga. Den ekonomiska krisen medför troligen även att unga vuxna (16-24 år) kommer att öka som riskgrupp. Unga vuxna är idag hårt drabbade genom svårigheten att få arbete och bostad.

Forskningen visar att endast ungdomar med svåra och ihärdiga beteendeproblem bör placeras på institution. Efter avslutad behandling är det endast 10 % av ungdomarna som inte hamnar i ett utanförskap i form av t.ex. missbruk, arbetslöshet eller psykisk sjukdom. I dag saknas dock nationell kunskap om på vilket sätt ungdomar med beteendeproblem får bäst hjälp. Privatvården har börjat prova alternativa behandlingsformer såsom förstärkt familjehemsvård kombinerat med föräldrastödprogram och öppenvårdsteam. Förhoppningen är att detta även ska kunna vara ett utvecklingsområde för Trelleborgs kommun.

Förebyggande socialt arbete är i ett kortsiktigt perspektiv inte kostnadseffektivt. Långsiktigt är förebyggande arbete dock en ekonomisk investering då ett utanförskap i form av t.ex. missbruk, psykisk sjukdom eller arbetslöshet inte bara innebär höga kostnader för kommunen utan även gör att man mister produktiva skattebetalande medborgare.

För IFO-nämnden är den allra viktigaste frågan att dels kunna nå ut brett med förebyggande insatser, dels tillgodose kvalitet, kompetens och rättssäkerhet i arbetet med de mest utsatta.

Personalredovisning 2009, individ- och familjeomsorgsnämnden

Antal anställda

Likt föregående år redovisas antalet anställda utifrån finansiering. Det innebär att personal som finansieras av Kommunstyrelsen räknas som anställda vid denna nämnd.

Individ- och familjeomsorgen hade den 1 november 2009 106 st. tillsvidareanställda medarbetare, 15 visstidsanställda och 10 st. timavlönade av vilka 7 st. tjänstgjorde under oktober månad. Motsvarande siffror för 2008 var 98 st. tillsvidareanställda medarbetare, 17 st. visstidsanställda och 12 timavlönade. Samtliga 12 hade arbetat under oktober månad. Året dessförinnan, d.v.s 2007, var antalet tillsvidareanställda 97 st. medan antalet visstidsanställda då var 36 st. 25 av dessa var plusmedarbetare. Antalet timavlönade uppgick 2007 till 46 st.

Antal årsarbeten som utfördes under 2009 var 105,8. Under 2008 utfördes 103 st. 11 av dessa utfördes då av plusmedarbetare. Under 2007 var motsvarande siffra 122,6 st. Då utfördes 23 årsarbeten av plusmedarbetare.

Den relativt stora minskningen av årsarbeten mellan 2007 och 2008 består till hälften av minskningen av antalet plusmedarbetare.

Pensionsavgångarna

Nämnden beräknas ha två pensionsavgångar 2012 och tre 2014. Två medarbetare har 2010 valt att fortsätta sin anställning även om de uppnått ålder för möjlig pensionsavgång.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron sjönk till låga 4,7 % under 2009. Därmed har nämnden uppnått den kommunövergripande målsättningen om 5 %.

Under 2008 uppgick sjukfrånvaron till hela 8,2 %. Sjukfrånvaron har minskat med nästan 4 procentenheter mellan 2008 och 2009. Under 2007 uppgick sjukfrånvaron till 7,6 %. Den här positiva utvecklingen vidimerar de analyser som gjordes vid förra bokslutet. De gav vid handen att den då relativt höga sjukfrånvaron till stor del berodde på ett antal längre sjukskrivningar. Samtidigt var förekomsten av korttidsfrånvaro låg och det i kombination med att en stor andel medarbetare hade mycket lite sjukfrånvaro var faktorer som bidrog till att det försiktigt förutspåddes en sänkt frånvaro under 2009.

Männen har under 2009 haft en sjukfrånvaro på 6,5 %. Kvinnornas sjukfrånvaro var 4,1 %.

Under 2009 står åldersgruppen 50 år och äldre för den högsta sjukfrånvaron, 7,8 %. Åldersgruppen upp till 29 år har lägst frånvaro uppgående till 1,4 %. Åldersgruppen 20-49 har en sjukfrånvaro uppgående till 2,5 %.

Andel av sjukfrånvaron som utgörs av sammanhängande frånvaro under 60 dagar uppgår under 2009 till 57,6% och har alltså sjunkit från 2008 års siffra uppgående till 69,3 %. Genomsnittet i kommunen var 2009 54,1 % . Motsvarande siffra 2008 var för kommunen 65,4 %.

Antal sjukdagar per befattning uppgår till 9,6 sjukdagar per anställd socialsekreterare/socionom.

Intern kontroll

IFO-nämnden har upprättat kontrollmål inom följande verksamhetsområde:

Utredningstid

Utredningstider rörande barn har ofta varit föremål för en offentlig diskussion. I socialtjänstlagen har därför införts en maxtid på fyra månader.

Undantag får göras om det finns särskilda skäl.

Uppföljning av målet:

IFO-nämnden inledde 2009 totalt 326 utredningar gällande barn. Av dessa har elva utredningar beviljats förlängd utredningstid. D.v.s. 3,4 % av utredningarna har förlängd utredningstid. År 2008 hade 12,7 % av utredningarna beviljats förlängd utredningstid.

Ej verkställda beslut

Riksdagen beslutade den 30 maj 2006 om lagändring i form av att en rapporteringsskyldighet infördes i Socialtjänstlagen. Rapporteringen gäller ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL. Rapporteringen ska ske till socialstyrelsen, kommunens revisorer och kommunfullmäktige.

Uppföljning av målet:

Sammanställningen över inrapporterade ej verkställda beslut för 2009:

- Barn o Ungdom:
  - 1 person med insatsen "Kontaktfamilj"
  - 1 person med insatsen "Ungdomstjänst"
- Vuxna:
  - 1 person med insatsen "Behandlingshem-missbruk"
  - 3 personer med insatsen "Öppenvård-missbruk"

Samtliga beslut är verkställda eller ska inte verkställas utifrån att annan insats är aktuell eller att de har avböjt erbjudande.

Resultatet kan jämföras med 2008 då nämnden redovisades 28 icke verkställda beslut. Besluten hade då följande fördelning:

- Barn och Ungdom
24 personer
- Vuxna
4 personer

Aktuella handlingsplaner vid utbetalning av ekonomiskt bistånd

Socialtjänstlagen föreskriver att de individer som erhåller bistånd till sin försörjning (försörjningsstöd) själva ansvarar för att göra sitt yttersta för att nå självförsörjning.

För att säkerställa att rätt individ erhåller rätt bistånd skall det i varje enskilt ärende upprättas en handlingsplan för självförsörjning.

Föreligger ingen aktuell handlingsplan skall försörjningsstöd ej beviljas. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl.

Uppföljning av målet:

Den sk FUT (felaktigt utbetalt bistånd) utredaren har internergranskat samtliga hushåll som har varit berättigade bistånd under året.

- Av ca 600 aktuella hushåll saknar 8 personer aktuell handlingsplan. För 5 av dessa personerna bedöms särskilda skäl föreligga.

BOKSLUT PER 2009-12-31

Nämnd: Individ- och familjeomsorgsnämnden

RESULTATRÄKNING (TKR)	Bokslut 2009	Årsbudget 2009	Avvikelse 2009	Bokslut 2008	Bokslut 2007
Verksamhetens intäkter	13 268	11 985	1 283	15 870	21 960
TOTALA INTÄKTER	13 268	11 985	1 283	15 870	21 960
Kostnader exkl avskrivningar	-151 942	-131 719	-20 223	-144 966	-140 089
Avskrivningar	-147	-114	-33	-158	-170
TOTALA KOSTNADER	-152 089	-131 833	-20 256	-145 124	-140 259
NETTOKOSTNAD	-138 821	-119 848	-18 973	-129 254	-118 299
Kommunbidrag	119 857	119 857	0	118 276	115 712
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader (internränta)	-11	-9	-2	-15	-11
RESULTAT EFTER KOMMUN- BIDRAG OCH FINANSNETTO	-18 975	0	-18 975	-10 993	-2 598
Extraordinära poster +/-			0		
RESULTAT	-18 975	0	-18 975	-10 993	-2 598
NETTOINVESTERINGAR	-295	-400	105	0	0

Förklaring: **Nettoinvesteringar**

Årsbudget beslutade investeringsanslag för 2009 inkl eventuella om- och tilläggsbudgeteringar som beslutats av Kf t o m den 31 december 2009.

OBS! Endast år 2009 och ej från projektstart! Denna information är endast intressant när det gäller större investeringar och dessa redovisas på separat blankett.

BOKSLUT PER 2009-12-31

Större investeringar

Nämnd: Individ- och familjeomsorgsnämnden

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)

INVESTERINGS- OBJEKT (Projnr och benämning)	UTFALL 2009	UTFALL TOM 081231	TOTAL BUDGET	TOTALT REDOVISAT	SLUT- PROGNOS	AVVIKELSE
588 Bilar, leasing Soc	-97	0	0	-97	-97	-97
949 Investeringsram Social	-197	0	-400	-197	-303	97
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
				0		0
SUMMA	-294	0	-400	-294	-400	0

Förklaring:

Utfall avser nettoutfallet

Total budget avser från projektstart

Slutprognos avser ej färdigställda investeringar

Avvikelse är differensen mellan Total budget och Slutprognos